Evropski parlament
2024-2029

Odbor za proračunski nadzor

2025/2237(INI)

6.2.2026

OSNUTEK POROČILA

o nadzoru nad finančnimi dejavnostmi skupine Evropske investicijske banke – letno poročilo za leto 2024
(2025/2237(INI))

Odbor za proračunski nadzor

Poročevalec: Dick Erixon

VSEBINA

Stran

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....3

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o nadzoru nad finančnimi dejavnostmi skupine Evropske investicijske banke – letno poročilo za leto 2024

(2025/2237(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju poročila EIB o naložbah za obdobje 2024–2025 – Inovacije, povezovanje in poenostavitev v Evropi, objavljenega 5. marca 2025,

– ob upoštevanju posebnega poročila Evropskega računskega sodišča št. 07/2025 z dne 19. marca 2025 o Evropskem skladu za strateške naložbe,

– ob upoštevanju izjave CC 1/2025 odbora za stike vrhovnih revizijskih institucij Evropske unije z dne 30.septembra 2025 o zunanji javni reviziji Evropske investicijske banke,

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0000/2026),

A. ker je glavna naloga skupine Evropske investicijske banke (EIB) spodbujati gospodarsko rast v EU; ker bi morale njene naložbe obravnavati resnične tržne pomanjkljivosti;

B. ker so področja socialne politike predvsem v nacionalni pristojnosti; ker sredstev EIB ni mogoče uporabiti kot nadomestilo za nacionalne proračune, prav tako pa morajo dokazovati resnično dodatnost;

C. ker bi morala biti poglobljenost in kakovost nadzora Parlamenta nad finančnimi operacijami EIB skladna z intenzivnostjo sodelovanja med EIB in Komisijo, ki je postalo zelo pomembno;

D. ker je EIB v lasti držav članic, pri čemer njen vpisani kapital v višini 248,8 milijarde EUR predstavlja obveznost davkoplačevalcev; ker se zadolževanje EIB ne pojavlja v nacionalnih statističnih podatkih o dolgu; ker so zaradi te zunajbilančne narave nujni strogi standardi učinkovitosti in zunanja revizija; ker je treba razširitev mandata EIB pospremiti z izboljšanjem ureditev zunanje revizije;

Finančne operacije in uspešnost

1. je seznanjen s stabilno finančno uspešnostjo skupine EIB v letu 2024; poudarja, da je treba uspeh meriti z dokazljivimi gospodarskimi rezultati, ne le z obsegom financiranja;

2. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se je delež plačil, ki zamujajo več kot 90 dni, potrojil in je konec leta 2024 znašal 281,3 milijona EUR, kar je 0,06 % celotnega portfelja posojil (v primerjavi z 82,4 milijona EUR ali 0,02 % konec leta 2023); poudarja, da to

povečanje nedonosnih izpostavljenosti in zapadlih plačil znatno presega 2-odstotno rast celotnega portfelja posojil;

Program InvestEU, poenostavitev večletnega finančnega okvira ter mehanizem za okrevanje in odpornost

3. ugotavlja, da je EIB leta 2024 odobrila 38 operacij v okviru InvestEU, pri čemer je uporabila jamstva EU v znesku 1,7 milijarde EUR; poudarja, da bi bilo treba program InvestEU oceniti glede na kakovost njegovih ukrepov in njihov merljiv učinek, ne pa zgolj glede na količino uporabljenih sredstev; vztraja, da se mora poročanje preusmeriti z metrik, ki temeljijo na vložkih, na kazalnike, ki temeljijo na učinku in kažejo dejanske gospodarske rezultate;

4. ugotavlja, da razdrobljeno financiranje EU povzroča neučinkovitost; poudarja, da je zmanjšanje birokracije bistveno za ponovno vzpostavitev konkurenčnosti;

Energetska varnost

5. poziva EIB, naj razširi financiranje jedrske energije in z objektivnimi merili oceni vse nizkoogljične projekte, vključno z intenzivnostjo ogljika v življenjskem ciklu in stabilnostjo omrežja, pri čemer naj ne razlikuje med tehnologijami; poudarja, da države članice ohranijo suvereno pravico, da določijo svojo mešanico energetskih virov;

Obrambna in varnostna politika

6. poudarja, kako pomemben je prispevek skupine EIB k miru in varnosti v Evropi, kot je določeno v beli knjigi o prihodnosti evropske obrambe Pripravljenost 2030, saj podpira pobude za krepitev obrambne industrije EU, izboljšanje infrastrukture za kibernetsko varnost in spodbujanje inovacij na področju kritičnih obrambnih tehnologij z zagotavljanjem financiranja in spodbujanjem zasebnih naložb;

7. poudarja, da bi morala imeti EIB možnost financiranja vseh vrst obrambnih projektov;

8. poziva EIB, naj opredeli ovire, ki preprečujejo naložbe v obrambo in varovanje meja; poudarja, da jih je nujno treba odpraviti, če želimo doseči oprijemljive varnostne rezultate;

9. poudarja, kako pomembno je vzpostaviti strukturirano sodelovanje z Natovim skladom za inovacije, da bi vzpostavili sinergije in preprečili podvajanje prizadevanj, zlasti pri širjenju tehnologij, kjer zasebni kapital ne zadostuje;

Naložbe na področjih v nacionalni pristojnosti

10. opozarja, da bi bilo treba stanovanjske izzive obravnavati predvsem na lokalni ali nacionalni ravni; se sprašuje, ali je dejansko stroškovno učinkovito, da EIB financira povsem lokalne stanovanjske projekte brez čezmejne razsežnosti;

Podpora za MSP, podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo, zagonska podjetja, podjetja v razširitveni fazi in druga podjetja

11. poudarja, da se mora EIB osredotočiti na dejanske tržne pomanjkljivosti in da njene naložbe ne smejo nadomestiti zasebnega kapitala ali nacionalnih proračunov; poudarja, da je zaščita konkurenčnega tržnega okolja bistvenega pomena;

12. je seznanjen z ugotovitvami iz posebnega poročila Evropskega računskega sodišča št. 07/2025 o nezadostni dodatnosti; svari pred nevarnostmi izrivanja zasebnih naložb; poziva k naknadni oceni kvantitativnih pragov tveganja in izrivanja;

13. ugotavlja, da je pri posojilih EIB upravno breme večje kot pri komercialnih posojilih; poziva EIB, naj objavi načrte za zmanjšanje omejitev;

Področja politike kohezije, podnebja, digitalizacije in okoljske trajnostnosti

14. poudarja, da poročanje temelji na meritvah obsega in ne na rezultatih; poziva, naj se uvedejo v rezultate usmerjeni kazalniki, kot so preprečene emisije CO2 na vloženi euro; se zavzema za primerjalno analizo s primerljivimi ukrepi;

15. opozarja, da lahko stalno kopičenje prekrivajočih se ciljev vključevanja privede do matematično nemogoče sestave portfelja;

Dejavnosti EIB zunaj EU

16. vztraja, da mora biti posojanje državam, ki niso članice EU, pogojeno s sodelovanjem z EU na področju upravljanja migracij, vključno s ponovnim sprejemom;

17. poudarja, da so odločni ukrepi na področju boja proti goljufijam bistveni za zaupanje davkoplačevalcev v naložbe EIB in njeno nadaljnjo podporo Ukrajini; poziva k strogim revizijskim standardom; vztraja, da bi morala imeti EIB neomejen nadzor nad vsemi svojimi naložbami zunaj EU;

Struktura odgovornosti v EIB

18. podpira izjavo odbora za stike CC 1/2025, v kateri so opredeljene kritične revizijske vrzeli; je seznanjen s paradoksom razširjenega mandata EIB in omejenih revizijskih pooblastil; poziva k vključitvi nacionalnih vrhovnih revizijskih institucij; znova poudarja, da je treba s spremembo Pogodb Evropskemu računskemu sodišču omogočiti popoln dostop do EIB;

19. izraža zaskrbljenost, ker se je podjetje Northvolt znašlo v stečaju, čeprav je prejelo posojilo EIB v znesku 942,6 milijona EUR; ugotavlja, da velja podobno tveganje tudi za podjetje Stegra; poziva k razkritju ocen tveganja EIB; zahteva, naj se pregledajo izkušnje, pridobljene v zadevi Northvolt; poziva EIB, naj razkrije profile ocene tveganja za te in druge podobne dejavnosti; znova poziva EIB, naj posreduje podrobnosti o postopku ocenjevanja in odločanja, ki je potekal pred naložbo v podjetje Northvolt AB, in pojasni, kako je lahko tak ključni projekt spodletel kljub trditvam EIB, da ustrezno in stalno spremlja upravičence do finančne podpore; z zaskrbljenostjo opaža strankarsko-politične povezave med vodstvom EIB ter zgodnjim vlagateljem in svetovalcem podjetja Northvolt;

20. odločno vztraja, da je treba izboljšati preprečevanje nasprotja interesov; poziva k strožjim obdobjem mirovanja za podpredsednike EIB in jasnejšim pravilom za njihovo sodelovanje pri odločitvah, ki zadevajo njihove matične države;

Preglednost, nadzor in pregled

21. obžaluje, da EIB ni sprejela nadaljnjih ukrepov na podlagi letnega poročila Parlamenta o njenih finančnih dejavnostih v letu 2023[1]; poudarja, da je medinstitucionalni sporazum bistven za predvidljivo sodelovanje;

Nadaljnje ukrepanje na podlagi priporočil Parlamenta

22. poziva k pravočasnemu nadaljnjemu ukrepanju v zvezi z: (a) naložbenimi učinki; (b) preprečevanjem nasprotja interesov; (c) preglednostjo; (d) to resolucijo;

°

° °

23. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji, Svet in svet direktorjev EIB pa poziva, naj razpravljata o stališčih, ki jih je v njej predstavil Parlament.

[1] Resolucija Evropskega parlamenta z dne 28. februarja 2024 o finančnih dejavnostih Evropske investicijske banke – letno poročilo za leto 2023 (UL C, C/2024/6742, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6742/oj).